Львів, 29. вересня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 40.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.
„ПРАВДА“
Львів, вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Великі крїваві неспокої в Мехіку.

Як доносять часописи, в звязи з виборами муніципальної влади в державі Мехіко, в місцевостях Халяпа та Вера Круз прийшло до крівавих неспокоїв, в яких вбито 130 людей, а кількасот було ранених.

ТРІЙЛИВИЙ ВУЛЬКАН

Звісний вулькан Мон Пель на острові Мартініка ожививв останніх часах свою діяльність. Над містом Сен Пєр відчинився кратер, з якого постійно добувається трійлива пара. З міста усунули населення, щоби уникнути катастрофи, подібної, як була в 1901. р. Тоді то 32 тисячі забралися з того вулькану. Опорожнено також місто Руж і Пресер.

Освітний Конґрес

з нагоди 60-ліття „Просвіти“ у Львові.

В днях 22., 23. і 24. вересня с. р. відбувся у Львові з нагоди 60-ліття „Просвіти“ величавий Освітний Конгрес, на який прибули численні делеґати Читалень „Просвіти“ з цілого краю, представники всіх наших народніх установ та велика сила запрошених гостий.

Перше пленарне засідання відбулося в салі Музичн. Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича. Відкрив його президент Конґресу д-р Іван Брик.

На торжественний привіт Конґресу зложилося пару соток привітів із цілого світа не лиш від наших установ, але і від чеських, німецьких, англійських. Відчитано також привіти від Митрополита Шептицького й Преосвященого Коциловського.

В першім дні Конґресу відкрито в салях Національного музею виставку всіх видань „Просвіти“, а вечером відбувся концерт народніх пісень, уладжений філією „Просвіти“ ім. Шевченка у Львові.

В другім дні мав місце на чотирох секційних засіданнях: І. Позашкільного виховання, II. Секції біблїотечно-музейної, III. Мистецтва, IV. Суспільної гиґієни — цілий ряд рефератів.

В третім дні відбулося друге пленарне засідання.

Величавий сей Конґрес дав перегляд 60-літної праці так заслуженого в українській народі Т-ва „Просвіти“, та в загальних чертах намітив просвітянську роботу для майбутнього.

Як на Радянщині поборюють безробіття

На Радянщині, хоч вона буцімто й робітницька держава є страшне безробіття. Щоб зменьшити видатки на безробітних більшовики взялися на спосіб — переводять „чистку“ безробітних. Всі, що шукають праці, мусять предложити безліч документів, щодо їх минулого, ба їх батька, матері та інших свояків. Коли виявиться, що хтось походить із буржуазії, або занимав він, чи його рідня перед революцією якесь становище то тепер не може дістати праці — нехай гине з голоду. Та за те на папері буде безробітних багато меньше.

Господарське положення в Польщі.

В попередному числі писали ми в статті „По жнивах“ про гірке положення українського селянства в нинішну хвилю. Подали ми там раду, що одиноким ратунком для українського селянина є масова хліборобська кооперативна орґанізація.

Скрутне господарське положення замітне нині не лише в нас, але й у цілій Польщі. Всі часописи без виїмку змальовують його чорними красками та пророкують, що далі буде ще гірше.

Залежно від того, яку політичну партію даний часопис заступає, кождий нарікає на своїх противників та закидує противній партії, то її провідникам, то знова урядови вину нинішного лихого господарського положення в Польщі.

Як там воно представляється?

Урядовий польський інститут дослідів господарського положення ствердив, що в місяці липні слідував великий упадок продукції по всіх фабриках та більших і менших варстатах праці, бо дуже тяжко о готівку, потрібну на всякі виплати. Це викликало загальне пригноблення і застій. Та нема надії, щоби відносини покращали. Противно, грозить небезпека, що буде гірше.

Торговля підупала. Це відбилося й на промислі. В будівництві застій. Ніхто не має защо будуватися. Тому й будівельні робітники остали без праці. Урядники й робітники й селяни загально зубожіли.

До краю ніякі гроші не впливають, а противно, держава і великі підприємства мусять сплачувати всякі заграничні пожички.

Пожички в краю затягнути годі. Довгоречинцевих пожичок нема цілком, а щоби взяти пару соток на вексель, то й то треба як за якою ласкою належати ся довго по всяких банках.

Скрута на готівку та на можливість кредиту затіснюється щораз більше.

Навіть державні приходи з монополів, податків і т. п. значно зменшилися, а видатки зросли.

Ось серед такого господарського положення буде відбуватися найблизша осінна бюджетова сесія Сойму.

Польскі політичні круги ломлять собі голову, як вибристи з того положення. Дехто вже наперед укладає всякі ратункові пляни.

Та цікаву раду подає один посол в польської соціялістичної партії. (П.П.С.).

Він радить урядови наложити ще більші податки на всіх, що тільки щонебудь посідають. Крім того радить,

щоби державний скарб дістав від парляменту право, печатати та випускати паперові гроші, кількі лиш схоче.

Ось таку раду подають соціялісти, які перед виборами обдурюють нарід, що будуть боронити його та трудитися для його добра, а по виборах — радять урядови, щоби накладав нові податки, хоч тих, що вже є — годі поплатити.

——o——

Зі світа

Селяни розпяли комуніста.

В одному селі Тульської ґубернії селяни зловили комуністичного журналіста Лейкіна й розпяли його. Напів мертвого перевезено його до лічниці.

Більшовицька мобілізація в Монґолії.

З Мукдену доносять, що більшовики перевели мобілізацію в Монґолії. Мобілізація обіймає всіх мужчин від 20 до 40 року життя.

Болівія і Параґвай помирилися.

Болівійський посол у Швайцарії повідомив секретаріят Союзу, що між Болівією і Параґваєм дійшло до згоди. В виду цього оба краї привернуть внедовзі дипльоматичні взаємини між собою.

Міжпланетна ракета.

З Берліна доносять, що проф. Оґерт задумує при помочі відомого кінового товариства „Уфа“ збудувати першу міжпланетну ракету. „Уфа“ готова дати гроші на цей плян.

Австрії грозить державний переворот.

Загальне положення в Австрії є сильно напружене. Безпосередньою причиною цього стану є плянована зміна конституції. Провідники Гаймвери (правої боєвої орґанізації) грозять рішучим виступом на випадок, якщо їх домагання не будуть узглядненi. В статті під наг. „Остання пересторога“ провід Гаймвери заповідає, що Гаймвера не допустить до частинної зміни конституції. Коли теперішний уряд не має сили перевести реформи конституції, то нехай уступить місце иншому урядови, який хоче перевести це завдання в життя. У відповідь на цю статтю Гаймвери, соціялістична ґазета „Арбайтер Цайтунґ“ заповідає, що соціялісти заховають спокій і не дадуть себе спровокувати. Однак вони є готові боронити конституції на смерть і життя.

Большевики конфіскують дальше монастирі.

За заходами союзу безбожників на цілій території Рад. Союзу йде сильна наґінка на православні монастирі. Відділи радянської міліції приневолюють черців забиратися з монастирів. Міліція закриває монастирські церкви, а майно монастирів конфіскує. Якщо монахи або й само населення супротивляється цим зарядженням, то їх арештують. В останньому часі більшовики арештували кільканацятьох монахів в калужській ґубернії.

Араби проти Англії.

В звязи з останніми подіями в Палестині серед Арабів скріпилися сильно протианґлійські настрої. Спершу арабські політичні круги дивилися на ці події як на арабсько-жидівські порахунки. Однак від якогось часу Араби почивають звертати своє негодовання проти Англії, яка держить мандат над Палестиною. Серед Арабів поширюється клич бойкоту Англії. Цей протианґлійський рух починає вже непокоїти анґлійські власти.

——o——

Палестина, Палестина!

Англієць про причину протижидівських розрухів.

Останні події в Палестині все ще находять відгомін на сторінках світової преси, котра в трьох четвертих находиться в жидівських руках. Очевидно, що героями й мучениками палестинських заворушень оголосила ця преса жидів. Про арабів пишеться тільки, що це банда розбійників, грабіжників і злодіїв, що нищать жидівські оселі, майно й святощі. Жидівські часописи уладжують навіть серед нежидів збірки на жертви погромів у Палестині. Жиди відкликуються до совісти християнських народів і держав і находять серед них підтримку в своїх справах. Жидам сталася кривда і всі співчувають їх національному горю.

І мимоволі виринає у памяти спомин з недавно-минулого. Тому два роки обняв владу у католицькій державі Мехіку большевицький наймит Каллєс і почав у нечуваний в наших часах спосіб переслідувати християнську релігію й Церкву католицьку Замикано й руйновано храми Божі, сотками й тисячами розстрілювано невинних священиків і віруючих світських людей. Чи заговорила тоді щонебудь в обороні переслідуваних світова жидофільська преса.

Ані слова!

Але вернім до палестинських протижидівських розрухів. Жиди тільки одно

К. К. 33

Св. Апостол Павло

А Павло на це:

— Люде, що говорите! Не Бог я, а такаж сама людина, як усі ви. Тільки тут вирятував мене від гадюки мій Бог, що йому я служу. Бог правдивий, Бог, що ввесь наш світ сотворив і всім світом кермує. Він це зіслав гадюку, щоб показати вам, що мої слова, що я вам голошу, правдиві. Бачите гадина вкусила мене в руку й мені ніщо, бо така воля Бога мойого! Щасливий, хто вірує в Нього й йому служить.

Всі слухали з увагою Павлових слів та тут Публій:

— Випогодилося вже небо, можемо йти. Прошу вас усіх подорожніх до мене в гості.

І всі подалися за Публієм у його домівку.

Загорода Публія була простора. Публій запросив сотника та власника корабля в свої світлиці, а всіх інших велів завести в челядні кімнати.

Та за хвилину вийшов у челядню й звернувся до Павла:

— Прохаю тебе до нас до стола! Будь вибачний, не знав я, хто ти. Аж сотник сказав мені, що ти вчений муж.

На це Павло:

— Всі ми діти одного Бога, всі брати й сестри. Що Божа воля була, щоб я більше пізнав наук, що воно?! Тай не маю я ніякого високого становища, я ремісник наметар і слуга Господа Бога мойого.

Та Публій не зважав на його говорення, тільки взяв його попід руку й повів у світлицю кажучи:

— Хочемо послухати твойого слова!

При обіді завелася розмова про всячину й у часі розмови каже Публій:

— От журбу маю, батько мій старенький нездужає.

— Що йому? — питає Павло.

— Нездужає на пропасницю й на середину — каже Публій.

— Поведи мене до нього, як Божа воля буде, поможу йому.

Публій повів Павла в кімнату, де лежав недужий. За ними пішли сотник і власник корабля та всі домашні.

На постелі лежав сивий, винидiлий та виснажений старець і стогнав із болю.

Павло приступив до постелі й упав на вколішки та молився. По молитві поклав руку на недужого.

І зараз старець підвівся тай каже:

— Хто ти, лікарю, що дотиком рук здоровля вертаєш? — я зівсім здоров!

Павло підвівся й каже:

— Не я це вернув тобі здоровля старче, а мій Бог, що Йому я служу. Я молився Йому, щоб вернув тобі здоровля й Він вислухав молитви моєї.

На це старець:

— А всеж таки, щойно як ти торкнувся мене, почув я, що недуга втікає з мойого тіла, а нова сила ввіходить у нього.

— Це Бог так дав — знов на це Павло — Тиж бачиш, що я сам хирний, слабосилий і не могла моя сила ввіïти в тебе. Доторком моїх рук Бог вернув тобі здоровля й силу.

Зрадів Публій, що Павло вернув його батькові здоровля й не міг надякуватися Павлові.

А Павло:

— Не дякуй, Публіє, мені, а Богові мойому й додав — І твойому, хоч Ти не віриш у нього.

На це Публій:

— Мужу Божий — не вірив я доси в ніяких богів, вважав, що боги, це людська видумка, та тепер вірю в твойого Бога!

Павло на це:

— Ти правду сказав — поганські боги, це людська видумка, бож люде витесали їх із каменя та з дерева — та Бог правдивий, що я йому служу, він не видумка, він Творець усесвіта й кермує ним. Щасливий, хто служить і покланяється йому. І Ти щасливий, що ввірив у Нього.

Три дні гостив Публій Павла й усіх,

знають і про одно говорять: Причиною жидівських погромів у Палестині є фанатична реліґія арабів, яка велить їм ненавидіти всіх, хто не вірить у Магомета. Але якже зрозуміти це, що реліґійна ненависть магометан у Палестині ніколи не зверталася проти місцевих християн, хоч їх у Єрусалимі і в околиці мало ще менше як жидів?

В дійсности спричинили протижидівські виступи арабів самі жиди своєю нахабною політикою. Чуючи за собою плечі Англії почали вони поводитися в Палестині як господарі, не зважаючи зовсім на місцевих арабів, що становлять подавляючу більшість населення краю.

Безпосереднім товчком непорозумінь між арабами й жидами, був — як відомо — спір за місце перед „муром плачу" в Єрусалимі. Преса представляла звичайно цю справу в той спосіб, неначебто араби злобно й неправно проганяли жидів з цього місця де вони звикли було молитися. Цікаво тому послухати, що пише про цю справу кореспондент найбільшої анґлійської часописи „Таймс":

„Не треба забувати, що місце перед „муром плачу" не є загальною публичною власністю, але, як це недавно бритійське кольоніяльне міністерство документально ствердило, є це під теперішню пору приватна власність магометанських реліґійних орґанізацій. Природно отже, коли араби з обуренням відкидають усі посягання жидів, загарбати собі це місце, головно тоді, коли в тім місці не збираються вже на молитву колишні побожні жидівські паломники, але молоденькі жидики й жидівочки, що вистроєні прибувають тут на прогульки з жидівських кольоній у краю".

Так у дійсности представляється дійсна причина арабських повстань проти жидів. — Але жиди не хочуть бачити вини по своїй боці, а звалюють її на фанатизм магометанської реліґії. З жидами діється зовсім подібно, як це каже наша лемківська приповідка: Сама дере, й сама квичить!

—o—

Наша літературна мова

3. Що таке літературна мова?

Коли вже знаємо, що це розговірна мова, перейдемо тепер до письменницької, або літературної мови. Як уже сама назва каже, це мова, що нею пишуть письменники, або докладніше мова, що в ній пишуться поезії, оповідання, повісти, театральні твори, та наукові твори, вкінці мова, якої учать і в якій учать у школах.

В давну давнину нашою літературною мовою не була народня мова, тільки чужа староболгарська, ця сама, що сьогодні ще в нас уживається в церковних богослуженнях. Сталося воно так тому, що наш нарід прийняв християнство в східньому обряді, а тоді вже св. Кирило та Методій на цю мову переклали були святе письмо й богослужебні книги. Таксамо прм. у Німців і в Поляків, що приняли християнство в західньому обряді довгі століття була літературною мовою латинська мова, не зрозуміла для загалу, тільки для вчених. Аж пізніше витиснули з письменства живі мови як от — німецька та польська — латинську мову.

Трохи інакше воно було в нас та в інших славянських народів, що прийняли християнство в східньому обряді. В цих давних часах славянські мови не богато ріжнилися між собою, не богато ріжнилася й староболгарська, або церковно-словянська мова від нашої. Так, що й не дуже вчені люде розуміли її. А ще як писали цею мовою наші люди, то вмішували до неї свідомо або несвідомо часто українські слова.

Маємо деякі твори з цих давних часів, як от літописи й поему „Слово про похід князя Ігора", де цих примішок дуже багато. Чим дальше, тим більше українщилася ця мова, а всеж таки в своїй основі не була вона українська — була чужа.

Аж під кінець 18. століття стали деякі письменники писати живою народньою мовою. Найбільший такий твір живою народньою мовою написав Іван Котляревський із Полтави і видрукував його в 1798 р. Твір цей це велика епопея, що називається „Енеїда". Тому то від 1798 р. рахуємо відродження нашої літературної мови й нашого письменства, хоч уже перед Котляревським писав дехто живою народньою мовою, та це були меньші твори й здебільша були тільки писані, а не друковані. За приміром Котляревського пішло багато українських письменників і поетів.

Всі ті перші письменники походили з Наддніпрянщини — головно з Київщини, з Полтавщини та з південної Чернигівщини. Ось так то говори цих околиць і стали основою нашої письменницької літературної мови. Інші письменники, навіть наші галицькі брали собі за зразок мову цих письменників і старалися писати таксамо. Само собою, що кожен письменник збогачував літера-

---

багаті обіди видавав у їх честь, приятелями, другами своїми називав усіх.

— Це Бог зіслав вас тут усіх, щоб я пізнав правдиву віру — говорив він.

Вістка про вилікування Публієвого батька рознеслася скоро по всему острові.

І стали приходити до Павла недужі, а таких, що не могли самі прийти, приносили до Павла й прохали:

— Вилікував ти Публієвого батька, вилікуй і мене! Вилікуй і нашого недужого!

І Павло привертав усім здоровля, як і Публієвому батькові молитвою й покладенням рук на недужого.

Три місяці прожили розбитки з корабля на острові. Павло з Лукою та з Аристархом жили в Публія.

До Милета причалило було пізніше кілька кораблів, щоб там перезимувати, переждати час зимових бур. Один із них Олександрійський корабель, що мав назву „Діоскури" плив до Риму. Сотник зараз згодився з власником корабля, що забере його людей. Моряки з розбитого корабля згодилися на службу до ріжних кораблів, що там зимували.

Дожидалися тільки весни, щоб можна було виплисти.

З кінцем лютого оповістив власник корабля сотника Юлія:

— Рушаємо в дорогу!

І велів сотник усім приготовлятися до подорожі.

Надійшов день відпливу корабля.

З жалем пращали всі островляне Павла, що тільки добра їм зробив. Та знали вже всі, що він мусить їхати перед цісарський суд.

Понадавали Павлові й його товаришам повно всяких дарунків.

— Це вам придасться — казав Публій — і в дорозі й у самому Римі, бо хто знає, чи скоро скінчиться твоя справа, Павле, перед цісарем. Багато, так як ти, відкликається до цісаря, а держава римська велика, не даром-же зовуть її всесвітною.

Павло принимав усі дари, бо не прийняти значилоб обидити цих, що їх так гостинно прийняли.

І як корабель підняв якорі й поволи рушив із пристані довго ще кивом рук та окликами пращали відїжджаючих. Найдовшеж стояли та сумно гляділи за кораблем, що повагом віддалювався від берега, ці що прийняли християнську віру.

— Прощавайте — кликали зі слізми в очах — хай Всевишній благословить вам у всьому!

І Павлові жаль було, що мусить кидати цих добрих людей. Слези мимоволі тиснулися в очі. Павло стояв довго на чердаку та благословив їх, поки беріг острова не зник йому з очей. Стояли біля Павла Лука та Аристарх і піддержували його.

Корабель плив по воли. Плили здовж побережа Дальматії, попри міста Епідавр, Скодру, потім попри македонські міста Дірахію, Апольонію, а дальше між островом Коркирою й побережем Епіру й виплили на Йонське море. Плили все за вітром. Доплили так до Сиракуз на острові Сицилії.

Каже власник корабля:

— Тут у Сиракузах мусимо підіждати попутного вітру.

Не довго прийшлося ждати, третього дня рушили дальше. Плили попри східне побереже Сицилії на північ до Месинського проливу. Тут причалили в Реґії й задержалися, бо вітер був противний. Та вже на другий день повіяв південний вітер і корабель підняв якір, розвинув вітрила та пустився дальше.

На другий день приплили в Путеолі, пристань і місто на захід від Неаполя. Тут висіли всі з корабля.

Каже сотник до Павла:

— Ну, скінчилася наша морська подорож. Треба нам тут трохи спочати. Коли маєш знайомих тутечки, можеш їх відвідати. Можеш у них побути й два дни.

— Маю — каже Павло — й дуже тобі я вдячний за дозвіл відвідати їх.

(Кінець буде).

—o—

турну мову словами зі своїх околиць і вони поволи ввійшли в скарбницю літературної мови. Однак форми, відміна слів і спосіб укладання слів у думки (речення) зберігали сливе всі письменники такими, як їх уживали наддністрянські письменники.

Мабуть неодин із наших читачів завважав і сам, що неписьменна людина вживає в своїй мові дуже небагато слів. Чим людина більше вчена, тимбільше знає слів і більше вживає. Вчені, що пишуть наукові книжки, мусять знати й уживати багато слів, яких не знає й не вживає не то звичайна людина, а навіть пересічний інтелігент, бо в наукових творах приходять ріжні назви, про які в звичайній мові, ба й у літературних творах (поезії, повістях) і не приходиться говорити. Тому ці вчені мусять такі слова творити собі самі. Так роблять учені всіх народів і московські й польські й німецькі й французські. Тому смішно воно, коли прим. такий мудрагель із „Землі і Волі" насміхається, що буцім то в нашій мові багато штучних слів. Цих штучних слів багато більше в московській літературній мові. Наші вчені пильно вважали й уважають на це, щоб тільки в конечній потребі творити нове слово. Наші вчені, що занималися прим. наукою про природу (про звірів, птиці, комахи та ростини і т. д.) ходили по селах та випитували й записували пильно, як нарід називає ці ростини чи птиці, чи звірята. Що йно коли на якесь звіря чи ростину не найшли назви на селі (от приміром чужі ростини та звірята, що їх у нас нема) придумували самі ці назви, або брали чужі. Не так прим. у московській мові, там не дуже, головно давніше, дошукувалися як нарід це або те називає, тільки безцеремонно видумували нові слова, або брали чужі. І ці слова прийнялися з часом тай доси вживаються. І ніхто там не сміється з цього. Бо розумна людина знає, що так воно мусить бути.

(Кінець буде).

——o——

Торгівля тарганами

В однім селі на Московщині оголосив купець Селєзньов, що заграниця шукає за більшими скількостями тарганів (каралюхів) і длятого він буде скуповувати їх по селах у засушенім стані. Місцеві селяне справді почали виловлювати в своїх хатах тарганів, наволікати їх на шнурки й сушити. По якімсь часі, коли Селєзньов знова приїхав до цього села, поназношувано йому зі села велику скількість тарганів. Але спритний купець не купив ні одної вязанки засушених тарганів, виправдуючися тим, що селяне їх зле висушили, бо не попроколювали перед тим тарганам шийок. Розгнівані селяне заскаржили Селєзньова до суду за обман. Селєзньов пішов до вязниці але тарганів винищено в тій околиці до тла.

——o——

Англійський сприт

Щоби вигіднійше було підвязувати до жердок вітки винної лози, та не носитися з драбинами робітники в англійських винницях уживають високих тичок, на яких ходять так як це подекуди роблять малі хлопці — для забави.

СОФІЯ БАР. КІНСБЕРГ. 3

Івасько Лупій

(Докінчення).

Роки минали. Наспів гарний літний вечір. Проміння сонця, що заходило, озолочувало стару покрівлю церковної бані й лягло на село, що все було прикрашене дугами й вінками. Хоругви маяли, біло зодягнені дівчата збиралися до купи. Учитель збирав шкільну молодь біля себе. Отець парох готовився йти по молодого висвяченця, щоб у святочному поході провести його в церкву, де всі серця бажали повитати його гордою втіхою в святочній радости.

І він увіходив, молодий священик серединою проміж ряди знаних лиць, що стояли лівобіч і правобіч здовж дороги в напруженому дожиданні.

Як поважно, як уважно, як побожно виглядав він, коли вперше як священик приходив у рідне село, що в ньому він хлопцем відігравав майже страхітну ролю.

Як час, що він провів його в гімназії та на богословській науці, змінив цього колись дикого Іванка та змужнив. Життя з добрими товаришами, провід розумних префектів не змарнувалися й із року на рік поступи молодого студента кращали все більше, аж став зразком своїм товаришам у богословських науках і одержав тайну священства.

Сьогодні згадував він давно минулі часи, всі благодати, що їх зазнав, що його в домі окружали, що його теж знову проводили аж тут, думав про повільну ступеневу внутрішню переміну, що відбулася в ньому й почування вдяки наповняло через верх його грудь.

Правда, навчився він розуміти, що життєвий шлях священика, не вистелений лише, як він думав хлопям, мягкими, любими рожами, навчився пізнавати й колючки, що знаходилися на цвитучих гильках , та він був готов одно й друге — цвіття й колючки — принимати з подякою з Божої руки.

Коли все тиснулося перед приходством, щоб одержати перше його благословенство, то в молодого священика трохи не закрутилася голова з унутрішнього щастя, а потім знов із німого подиву, що це був в і н — в і н, Стоділків дикий Іванко, — що міг знімати руки в гору над громадою, що стояла на вколішках, щоб їй роздавати благословенство неба, як тільки може це робити рука священика. І як широ благав він, щоби Бог зливав найкраще благословенство за його посередництвом на цих, що стояли перед ним на вколішках, на все село, на місця його нерозважних дитячих псот.

Хоч підводити очей на них не бажав він, бо не хотів викликати саме тепер споминів усіх своїх диких хлопячих збитків.

На самомуж переді стояла на вколішках Марунька, що так часто жалувалася на нього батькам, що її дійницею він нераз увінчував верховіття дерева. Тутечки Лесько, що одного вечера найшов у своїй постелі ланцюг від воза, що не дуже то надавалося до цього, щоб уприємнити йому нічний спочивок. Тамечки стояла Настка, що раз на превелике обурення своє найшла в шафарці біля вудженини запертого сусідського кота.

Ні — про свої збитки хотів він т е п е р е ч к и думати тільки загально, щоб із повного серця дякувати Богові за стежки, що довели його до щасливо осягненої мети.

Із добрими парохіянами могло діятися теж саме. Найбільше відчувала це відай стара Стоділчиха, мати молодого священика, що таки не віднимала платка від очей. — А війт? Цей любувався свідомістю, що це він вказав молодому священикові шлях до священства й дав першу спонуку йому до вибору звання. Колиб теперечки пригадав йому хто його побожне бажання видалити Іванка з громади, він напевно не пригадавби собі цього й твердивби, що він ніколи не сказав чогось такого за все своє життя, бо всечесніший молодий священик був чейже гордістю всеї громади!

— — — — — — — — — — —

Знов минули роки. Вечірня позолота злягла на долину. Повагом вертають селяне з поля до дому, що на них цього року лежить багате жниво.

Стрічають отця пароха, що ще хоче відвідати недужого в сусідньому селі. Привітливо відповідає на їх поздоровлення й іде дальше.

Люде з задовіллям оглядаються за ним.

— Такого пароха не легко найти знову! — каже один із женців.

— Егеж, щастя, що ми маємо його — як то він уміє поводитися з недужими.

Край, де нема жидів

Жиди живуть розсіяні по цілім світі і загально принявся такий погляд, що нема такого краю, деб їх не було. А всеж таки щасливим краєм є Китай бо нині нема там ніодної жидівської громади.

Однак, як учить історія, були колись і в Китаю жиди. Перед 200 роками віднайдено в місцевости Кай-Фоґ-Фу синаґоґу й жидівський цвитар. Виявилося, що ці жиди прийшли до Китаю ще за часів панування династії Ган, себто в часі між 206 р. перед Христом до 221 р. по Христі, отже дві тисячі літ тому назад.

Ще перед 60 роками були жиди в Китаю. Але вони не мали своїх окремих громад і лише слабо тямили про своє походження. Тому, що входили в подружі звязки з Китайцями, вони з часом приняли буддийську віру і нині вже зовсім скитайщилися. Один з тих жидів був навіть буддийським священиком.

Шість братів священиками.

У церкві Сакр Кер де Ліль у Парижі було недавно надзвичайне торжество з нагоди першої Служби Божої о. Иосифа Боскен. Ось рівночасно з нововисяченим священиком у цій самій церкві відправило Службу Божу пять його братів священиків. Всі вони приїхали були до Парижа на торжество першої Служби Божої наймолодшого брата.

Господарські поради.

Селянські ліси.

Не багато в нас селянських громадських лісів, а ще менше мають ліси поодинокі господарі. Тай ці, що є, виглядають дуже нужденно. А чому? Не вміють наші люде ходити коло ліса. Так, що вже в приповідку війшов „мужицький“, чи там „хлопський“ ліс. Сказати так, то значить означити, що це найгірший ліс.

Найбільше занедбані чатинні ліси. Бачимо там сосни з товстими конарями, а з низкими кривими пнями.

Та часом бачимо на цій самій землі й гарні сосни. Якжеж це так, що одні сосни низкі й криві, а другі гарні, стрункі?

Загадку відгадаємо, коли пригляньмося землі ліса. Під гарно розвиненими деревами лежить висока верства червоного чатиння. Це чатиння гниє й творить землю-порохнавку й дає ось так деревам силу рости.

А під кривими низкими деревами бачимо голий пісок. Чатиня відси загромаджено, щоб його вжити на домашню потріб і дерева не можуть рости.

Така лісна господарка, це рабівницька господарка. З чатиння в господарстві не великий пожиток, а в лісі шкода велика.

Закиньмо таку господарку, нехай уже раз назва „мужицький ліс“ буде не соромна, а почесна.

Г-ко.

Збір і переховування овочів.

Видержність овочів на складі залежить дуже багато від умілого зривання овочів і переховування.

Тому зривайте овочі тільки в суху погоду, бо дощ і вогкість взагалі зменшують видержність овочів на складі. Зимові роди овочів нехай остануть на деревах, як довго лиш можна.

Овочі, що їх хочемо вжити для себе й зараз їх переробити (чи сушити, чи на повила і т. п.) можна й стрясати, та всеж таки треба тоді підстелити під дерева простирала чи коци, або солому чи сіно.

Овочі, що їх хочемо переховувайи в сухому стані, треба тільки зривати,

При зборі овочів дуже треба уважати, щоб не ушкодити деревини, кори, чи галуззя.

Пахучої "барви" на овочах не стирати, бо вона має в собі товщ і віск і тим творить верству, що не допускає повітря, а тимсамим не дає овочам псуватися.

Всі овочі ушкоджені або надпсуті треба старанно відділити від овочів, що їх хочемо переховати в сирому стані. Чим меньше овочі беремо в руки й чим обережніше, тим довше вони зберігаються цілі, не псуються. Само собою, що треба подбати й про це, щоб місце де їх переховуємо (комора, пивниця) було здорове й без задухи та ні за вогке ні за сухе, щоб повітря там не було ні душне, ні гниле. Також, щоб там не мали доступу ні миші ні мороз

— А з молодю! Така чемна й чесна не була в нас молодь уже давно: радо спішить у церкву й пильна в роботі — й нема ніяких гулянок ні бійок.

— А з дітьми, тото знає!...

— Егеж із дітьми! Коли діти розсваволяться в щколі, що вчитель не дасть собі ніяк із ними ради й не в силі завести ладу, треба тільки, щоб о. парох підійшов під двері, а стане тихо, хоч маком сій. — Ніхто вже й не писне! О він це вміє!...

— А однак він добрий для дітвори, хоч не дарує нічого, і всі люблять його й усе лишають та біжать напроти нього тільки побачать його.

Отець парох підійшов тим часом до самітної хатини, що стоїть зараз при дорозі й спинився біля неї.

На приспі біля дверей сидить там молодиця й силкується зацитькати дитинку, що розверещалася, яку держить на руках. Дитина напирається їсти не зріле яблоко, що його мати вириває йому з рук.

Як тільки маленьке завважало священика, опустило затиснені кулачки й гляділо на нього зчудовано крізь сльози, що ще наповняли оченятка. О. парох поклав приязно руку на малу русяву голівку й кивнув головою матері.

— Так, так, Столярчучко, поки дитинка ще зівсім маленька, повинна вчитися, що мусить слухатись. Вчіть її передусім доброго, та хай привикає до цего, щоб на вас зважала й щоби знала, що повинна робити, а чого не повинна й щоб мала втіху в слухняности та в чесноті й щоб була горда на це. Часто прощають батько й мати дітям із вигідности або лишають, щоб дичіли, а потім мають справжний хрест через це, і не в силі вже направити це й найбільшою строгістю, а її мусить відпокутувати потім бідна дитина за занедбання й уступчивість неньки. Так, коли ще в сповиттю носите дитинку, думайте над цим, що наш Господь поручив вам одну душу, що її можете виплекати для Нього або для лютого ворога, тай розважте, чи знаєте ще важніше діло, як це.

Тимчасом надійшли селяне, що вертали до дому й вони спинюються біля Столярчукової хати й уважно прислухуються науці пароха.

— Отченьку, коли діти ще такі малі, все ще йде легко — каже потім Столярчучка — та коли підростуть, тоді щойно клопіт із ними. Я тепер собі з моїми старшими дітьми не можу дати ради. Перше не мала я майже ніколи хвилинки для них, а тепер коли вони вже можуть бігати, вже тяжко давати собі раду з ними. Вони вже потрохи стають мені справжнім хрестом.

— Тільки не зневірюйтеся — відповів о. парох — треба зберегти терпець і вибрати добру дорогу. Виховування дітей це не така проста річ! Тут за мало самих картань, загроз та кар! Ні, ви мусите дітей і заохочувати й по доброму говорити з ними, так щоб вони були добрі і для самого добра й для батьків і для Бога. І про Ангела Хранителя повинні ви їм оповідати, як він усе бачить і як Отець небесний усе бачить і як Дитятко Ісус усе бачить, і як батько й мати і Божа Мати й Дитятко Ісус радіють слухняною дитиною. Із вашими дітьми ще не так лихо, щоб вони не зважали на такі напімнення. Ваш труд тут ніколи не буде за великий, ні, ніяка чвертьгодина не змарнована, що її вжиєте на поучення ваших діток. Перший обовязок кожної матери це, щоб добре виховувала своїх дітей, і ніякого іншого обовязку не вважайте важнішим від цього, бо це немале дбати про ціле життя людини, що йому мати вже в початку може дати добрий напрямок.

Священик пішов дальше.

— Егеж, він розуміє це, наш отець парох як ніхто другий, — каже Столярчучка із виразом повного пересвідчення — коли він що каже, то треба вже вважати й затямити собі. Він усе попаде на добре, чого слід держатися.

— Сам мусив мати дуже розумних, батька й неньку!

— Мабуть ні — відповів господар — я чув, вони не вміли виховувати — кажуть Стоділкові хлопці були найгірші на все село, були жахом всеї громади. Вже не можу пригадати собі, як там тоді прозивали нашого о. пароха, та прозвище не було гарне. Здається звали його так як одного великого ватажка опришків.

— Я в це не повірю! Це не можливе.

— А таки так було! Тому йому пізніще відкрилися очі й він зважав, як треба робити, бо сам бачив, що то буває з нечемними дітьми й тому теж так занимається нашими дітьми. Та бо теж він виріс на щось добре!

— А вжеж! Такого пароха ми ще не мали й не будемо мати кращого — кращого й нема, нехай там його колись і прозивали, як хотіли!...

Переклав *ал.*

Овочі до переховку не можна носити в міхах, тільки в кошах, таксамо й при пересилці. Вважати дуже треба, щоб їх не обтовкати. Не класти овочів ніколи більше як у двох шарах (верствах), бо інакше верхні шари придавлюють спідні й, що сприяє гниттю.

В кожному тижні треба бодай раз переглянути запас овочів. Овочі зрілі (спілі, достиглі) або чимнебудь підозрілі треба тоді заразісінько відділити.

Щодо тепла в місці переховку то вистане 3 до 4 степені Цельзія. Світла денного на скільки тільки можна не допускати. Коли є потреба, впускати свіже повітря. Само собою в морозне веремя не можна провітрювати складу, та робити це в кожну лагідну днину. Проти сухого повітря помагає або скроплення долівки, або уставлення миски з водою. Проти вогкости посипати долівку вапном.

Городовини, бараболь, кислої капусти і т. п. ніколи не класти разом із овочами, бо овочі дуже легко втягають в себе чужі запахи. Овочі що пізно спіють, можна складати в бочках, тільки треба поодинокі шари перекладати гибліками, або обрізками паперу. Добре й пообвивати їх у папір. Бочку треба заднити й переховувати в сухому, холодному місці

Ознакою, що овоч уже спілий є це, що його спиник (хвостик) легко відділюється від дерева, Овочі, що доспіли на складі, пізнаємо по мягкости. Перед цим, заки зложимо овочі в бочках, добре лишити їх на 8 до 10 днів, щоо випарували. Коли маємо до переховку ріжні сорти, що стають добрі до їди в ріжних відступах часу, то треба кожну сорту зберігати окриме.

——o——

Острів, що на ньому правлять жінки.

Мехіканський учений Гернандез, що вернув саме з наукової виправи до маловідомих островів, що лежать недалеко мехіканського побережа, описує звичаї й обичаї на одному з них, а саме на острові Тібурек.

На цьону острові живе індіянське племя Сера. В цьому племени вся влада належить до жінок, а чоловіки є там робітниками й слугами.

Острів Тібурек зівсім забутий. Недавно мав, він іще пять тисяч мешканців, а тепер має всего 420 людей, та все це жінки й чоловіки без виїмку високі, кріпкі й гарні.

Населення зменьшується тому, що там, дітей хорих, хирних і бридких вбивають без милосердя. Крім цього чоловіки з цього острова гуртом утікають.

Індіяни на цьому острові погане й доси приносять своїм богам жертви з людей, на які вибирають очевидно чоловіків.

Влада спочиває в руках одної жінки, якій додано раду старших жінок. Ця „цариця“ має власть життя й смерти над підданими, навіть над жінками, бо чоловіки не мають взагалі ніяких прав. Навіть заборонено їм вмішуватися до виховування дітей.

Приєднуйте нових передплатників!

Чого вчать у большевицьких школах

Часопис російських учителів „Учітельская газета“ висказує остру критику на виховання в большевицьких школах. Дає він до зрозуміння, що большевицький комісаріят просвіти у своїх розпорядах дбає передусім за пропаґанду комунізму між шкільною молодю. А щоби молодіж справді чогось корисного в школі навчилася, це згаданому комісаріятови байдуже.

Той сам часопис підчеркує важке положення вчителів, на яких совітська влада накладає много праці, яка ніщо спільного не має з їх званням. Один із управителів подає цікаві вісти: Протягом одного року сповняв він десять ріжних обовязків, та діставав при тім все однакову нужденну платню. Однак не нарікає він на це, бо більшість його товаришів дістає ще меншу платню, та ще до того з виплатою її залягає влада і по кілька місяців.

Тому нема чого дивуватися, що„филя неуцтва та темноти“, як каже урядовий звіт, поширюються по всій Росії. В сільських округах, які становлять більшу часть простору большевицької держави, рік шкільний скоротили до 100 днів по чотири години. При тім много родичів, привязаних до релігії старається як найрідше посилати дітий до школи, яка по наказу влади вчить їх лише атеїзму, безбожности.

Большевицькі розвідчики, які „працюють“ по селах, подають у своїх звітах, що всі зусилля большевицької влади виховати в школі дітий на безбожників — це даремний труд. Бо родичі, дома, перешкаджають тій діявольській роботі.

Инше нещастя навістило большевицьку школу. Це піянство. В звіті лікарської комісії при Комісаріяті публичного здоровля читаємо, що 72 процент хлопців у віці 7—14 літ пють горівку, а 20 процент із них правильно впивається. Те саме діється і в дівочих школах.

Це хиба лиш одинокий „успіх“ большевицької школи та ніяк не приносить він чести большевицькій владі та не ворожить їй ніщо доброго.

Така діявольська влада лише нещастя і загибіль приносить для всього народу. Та не довгий її вік. Доведений до краю нарід вже скоро розрахується з нею.

Ось такі то гаразди панують під большевицькою владою в Росії та на Вкраїні.

А львівська „Рада“ й „Праця“ все співає одну й ту саму свою пісоньку:

„Ой нема то краю, краю, над тую большевію“.“

Ось такої вони співають нашому народови. Але коли там так „файно“, як вони це пишуть, то крайна пора, щоби вони вже раз там самі вибралися, щоби тут і духом не тхнуло по них.

ДОБУВАННЯ СОЛИ З МОРЯ

На знимці бачимо, як відбувається добування соли з висушених з води берегів Чорного Моря коло Бурбас, у Болгарії. Робітники вивозять сіль тачками та скидають до рова, де вона прочищується.

Обслужи сам себе!

В багатьох краях, а головно в Америці шириться серед громадянства рух під кличем: „Чоловіче, обслужи сам себе“!

Такі написи можна найти по всіх реставраціях, де гості самі без кельнерів приносять собі з кухонного віконця на тарілках страви, а навіть на вулицях при численних автоматах біля склепів, де кожний через вкинення монети може купити собі потрібний товар.

Але ще далі за тим кличем пішов недавно один мешканець міста Бостону в Америці. Упившися в однім тайнім шинку (в Америці не вільно ні продавати ні пити алькоголів) в ночі, прийшов він до поліційного комісаріяту, станув перед дижурним поліційним урядником і урядовим голосом заявив:

— Я арештований!

— Що такого? — спитав счудований урядник,

— Я арештований!

— Я арештував сам себе — відповів обслугуючий себе громадянин із гордістю опер палець правої руки на своїх грудях.

— За що? — питав далі урядник

що тим часом взяв перо до руки й почав писати рапорт.

— За піянство — відповів спокійним й певним голосом піяк, що видко ще не багато випив, бо добре подиктував своє імя, назвисько, вік і місце замешкання.

— Добре! Всьо в порядку — відповів поліцийний урядник.

— Чи можу вже відійти до арешту? Думаю, що келія ч. 5. буде для мене найбільш відповідна, оскільки вона не занята? — спитав арештований, що себе сам обслужив і який видко був вже обзнакомлений з „Івановою хатою".

— Але так, вона вільна і можете її заняти! —

— Дуже дякую! — відповів піяк і за хвилю автоматичні двері арешту заперті ним самим, замкнулися.

——o——

Данилка Сокири слово щире

Гарне було бабське літо, гріло сонце та йпогода усміхалася над світом — та коротке було, шкода! Ще й вересень не скінчився, вже осінний холод шлеться, дощ слотою вже пустився, день за днем вже ллється, ллється. Листя вже потрохи жовкне, в голім віттю вихор плаче, в лісі вже пташина мовкне, лиш воронння чорне кряче на дорогах, оборогах, насилає смуток в душу, ще погоди просим в Бога. „Бараболі я ще мушу піти викопати в полі, як слота тота не стане, згниють всі бараболі!" Журяться так всі селяне. А в нас, звісно, бараболя головна в селі пожива, вже така селянська доля — тому ворог тепер злива. Ба й в політиці великій теж заносить щось слотою, чи партійний, чи то дикий посол ходить і з журбою. Ще розвяжуть сойм в Варшаві, знов зачнеться заверюха: ці виборчії „забави" і лайки аж глухнуть вуха. Для хрунів знов будуть жнива — вони голосом торгують — дриглів піде, піде пива — а де? — хруні рилом чують. Та ще не радійте хруні, хто зна, чи будуть вибори, покищо що ще сойм не в труні й ще жиють його дохтори. Чесному це все байдуже, як що до виборів прийде, рідній справі він послужить — і в совісти чистий вийде. Тож йому не те журбою, а щоб краще жити в світі, тут працює головою, знає що лише в просвіті він найде на це пораду, добра книжка і часопис поратує лиш громаду. Тим кінчу я вже свій допис, хоч ще є про що писати, світ війною йде до „мира" — йду худібці їсти дати! Ваш

Данило де Сокира.

——o——

Двічи засуджений на смерть

Івана Кірстена в Ризі (Латвії) засудив був в 1928 р. військовий суд на смерть. Тоді саме відомий бактеріольоґ (вчений лікар, що досліджує бактерії, себто дрібнісенькі одноклітинні губи, що є в людській крови й усюди, одні шкідні, другі нешкідні) професор Шікер відкрив новий лік для поборювання прокази. Його треба защіплювати так, як проти віспи й інших недуг. Проф. Шікер звернувся до Кірштайна з запитом, чи він ще згодивсяб дати собі на пробу защіпити лік. За це проф. обіцявся йому постаратися у влади, що його помилують. Кірштайн згодився. Написав просьбу до президента Латвії. Президент вволив його волю й помилував його під умовою, що дасть собі защіпити новий лік, Пів року був Кірштайн під доглядом проф. Шікера й перебув щасливо щеплення. І тепер він сидить у тюрмі в Ризі. Недавно відвідав його один дневникар і в розмові спитав у нього: „І щож, Кірштайне, щож робите"? „Працюю"! відповів вязень. „Над чим"? „Із іншими вязнями робимо шафи. Я вивчився в тюрмі столярки. „І багато заробляєте"? „Щаджу досить. Коли колись вийду з тюрми, а я чув, що цих, які добре поводяться в тюрмі, милують по 12 літах, я тоді не буду ще старий, заложу собі з ощаджених грошей варстат, оженюся й буду мати родину. Зробив я злочин, бо я жив у лихому товаристві й був пяний. Не знав я, що роблю. Бог вирятував мене від шибениці й прокази й я присяг собі, що стану чесного людиною".

——o——

Керниці мурашок

Недавно писали ми про життя мурашок, а тепер у доповненні подамо, як то мурашки добувають собі воду.

Вже здавна цікавилися вчені цим, відки беруть мурашки воду в часі посухи. Та не могли відкрити їх тайни. Аж недавно один учений впав на думку, що мабуть розвязує це питання.

В південній Африці загально відоме, що навіть по трилітній посусі, коли кругом не видно навіть стебелинки зеленої трави, муравлища білих мурашок усе насичені розігрітою водною парою. Згаданий учений у часі, як копали керницю в одній фермі в Трансвалі, побачив отвір широкий на пять центиметрів, що йшов у глиб землі. Він велів копати обережно дальше й пересвідчився, що ця нора вела з сусіднього муравлища глибоко в землю на двацять метрів, де вже була вода. В гору й у долину цеї довгої нори йшов безперестанно похід білих мурашок, що доставляли воду до муравлища й до маленьких городців поростів, що служили їм поживою.

Вчений позначив деякі мурашки точками анілінової краски й так пересвідчився, що вони ніколи не переставали працювати й день і ніч доставляли воду. Кожна мурашка потребувала більше ніж пів години, щоб дістатися до води й вернути. Та нічю відділ цих мурашок водоносів густішав ще більше. Видно робітники, що в день були зайняті іншими роботами, в ночі носили воду.

Завважав ще вчений, що хоч ця нора бігла клесовато, то на схід то на захід, однак ніколи не нахилювалася до півночі, або до півдня. Із цього він догадується, що мурашки кермуються мабуть лініями земного магнетизму, як це буває в деяких мурашок в Австралії.

——o——

Поширюйте „Правду"!

Не схиляймо в низ прапора!

З новим шкільним роком починаємо нову важку всесторонню працю над розбудовою свойого приватного шкільництва та над зорґанізуванням кадр для оборони українського державного шкільництва.

В часі, коли йде на нас з усіх боків напір, коли йде ворожий наступ на душу української дитини, ми — свідомі своєї великої, відповідальности перед сучасністю й перед історією — кличемо до всіх українських організацій, до всіх Українців і Українок особисто:

Всі і все для української дитини й української молоді! Все і все для „Рідної Школи"! — Бож це найважніща підвалина істнування нашого народу. Якщо своїми датками, своєю співпрацею не зуміємо зберегти нашої дітвори й молоді для української нації, — то й ціла майбутність нашого народу буде загрожена.

На жаль жертвенність краю і заграниці, яка значно була зросла в минулому адм. році і дала Головній Управі „Рідної Школи" змогу вирівнати найбільше пекучі зобовязання Товариства та сяктак прийти до фінансової рівноваги, — в часі вакаційних місяців впала так сильно, що прийшлося знов затягати нові довги.

Перший вересень минув, а учительство наших шкіл не дістало ані сотика на свої побори тай нема покищо ніяких виглядів на краще, бо і в вересні жертвенність не піднеслася. В часі, коли постійний видаток самої Головної Управи „Рідної Школи" виносить 30.000 зол. місячно, то на вересень вплинуло до Головної Управи заледви 1.360.91 зол. Ця одна цифра повинна промовити до совісти нашого громадянства більше переконуючо ніж всякі інші арґументи.

Не віримо, що це сталося з причини легковаження справ „Рідної Школи". Наше громадянство знає її високу ціну. Сталося це через недогляд. Наше громадянство заспокоїлося тим, що свого часу фінанси Т-ва поправилися, та не брало під увагу обставини, що видатки „Р. Школи" постійні, а то й більшають зі зростом аґенд. І вистане 2—3 місяці задержки в присиланні жертв, щоби Головна Управа „Р. Школи" попала знов в скрутне фінансове положення.

Тому звертаючи увагу на сучасний дуже важкий матеріяльний стан „Рідної Школи", — взиваємо всі українські орґанізації, всіх Українців і Українок присилати негайно більші жертви на „Р. Школу", а також для придбання фондів влаштовувати фестини, театральні вистави й інші імпрези в користь „Рідної Школи".

Маємо повну надію, що наші установи й наше громадянство, яке завсіди в найскрутніщий час спішило з допомогою — сповнять і тепер свій обовязок супроти свойого молодого покоління, супроти „Рідної Школи".

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „Р. ШКОЛИ":

о. Ол. Базюк, заступник голови. **Д-р Коновалець Мир.**, секретар.

НОВИНКИ

Пожежі. В минулому тижні вибухла пожежа в Угринові, біля Станиславова, якої жертвою впало 9 господарств, вартости около 50.000 зл. Пожежа вибухла в стодолі Гриня Мицька, а підпалила мабуть 3-літня дитина, яка бавилася сірниками. — В фабриці гнутих меблів Абля Естера в Новоселиці, пов. Долина вибухла 8. ц. м. пожежа, якої жертвою впав цілий тартак і фабрика меблів. — В мешканню Векслера при вул. Замарстинівській від нафтової лямпи зайнялася шафа, а при вул. Супінського, від угля, що випав з печі почала горіти долівка. Обі пожежі скоро погашено. — Дня 1. вересня вибухла пожежа в забудованню Олекси Шандрія в Павелчи, пов. Станиславів. Згоріла йому хата, стайня і стодола. Пожежа перекинулася на будинки сусіда Мих. Когуча і братів Саліїв, яким також згоріли хати і господарські будинки. Шкода виносить около 36.000 зол. Слідство виказало, що пожежу спричинив недокурок папіроса, який викинув Шандрій, лежачи в стозі конюшини.

Летунська катастрофа. Підчас летунських маневрів над берегами ріки Вепра зударилися у воздусі два літаки при чому крила одного літака відтяли голову одному з летунів. Оба літаки розтріскані, другий летув врятувався.

Тиф у Варшаві. В Варшаві дальше шириться черевний тиф. Число недужих виносить 320. Денно вмирає пересічно 2 особи.

——o——

Біржа.

Збіжа. Пшениця двір. 39—40, пшен. селян. 35·50—36·50, жито гал. 23·50—24·50, ячмінь на мливо 20—21, овес гал. 20 - 21, кукурудза ром. 25·75 - 26·75, горох пів-вікторія 45—50, горох пільний 32—35, мак синій 130—140, мак сивий 110—120, сіно прас. 7—8, солома прас. 4—5.

Гроші. Доляр амер. 8·88—8·89, дол. канад· 8·80—8·81, корона ч. 0·26—0·26·50, шілінґ. австр· 1·25—1·25·50, лей ром. 0·05, франк. франц. 0·34·50, франк. швайц. 1·71—1·72, фунт. стерл. 43·50, червінець 17·00 – 17·50.

——o——

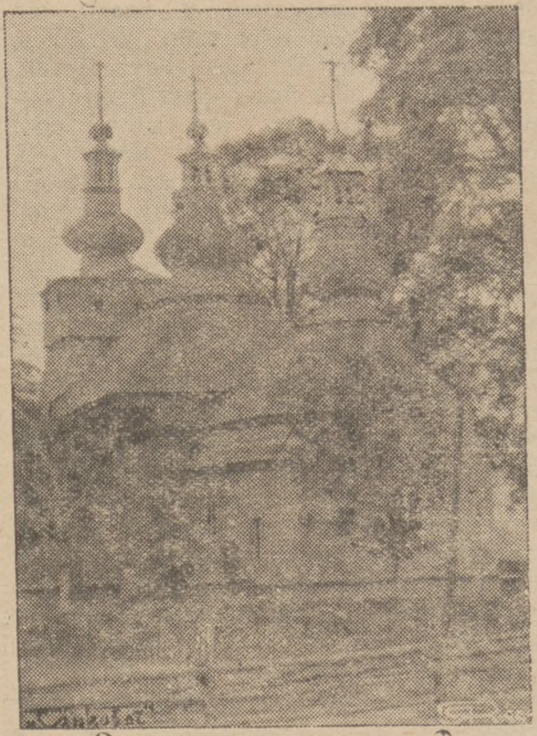
Нові видання

По знесенню конфіскати появилася по книгарнях накладом „Рідної Школи" у Львові книжка Івана Герасимовича: НА ТРІВОГУ! Основи української нації загрожені. Книжка обіймає 152 сторінки друку.

Автор представляє в ній, після найновійшого урядового матеріялу, сучасний стан українського шкільництва під Польщею, в порівнанню з польським і иншим неукраїнським шкільництвом.

Крім того подає автор цілий ряд практичних порад як під оглядом реєстрації й оборони українського шкільництва так під оглядом творення рідношкільних орґанізацій і виховних заведень, а також много взорів подань, заяв, протестів, відкликів (рекурсів) необхідних для кождого, що має якенебудь діло зі школою або інтересується шкільними і виховними справами.

ЛЕМКІВСЬКА ЦЕРКВА

Церква св. Архістратига Михаїла в Брунарах нижних, пов. Грибівського.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький.

З друкарні Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.